

רעיונות

ספר החוקים

20 במרס 1958

247

כ"ח באדר תשי"ח

עמוד

86	חוק הגנת השכר, תשי"ח-1958
90	חוק להגריכת חקפן של תקנות-שעת-חירום (הפעלת דיכוי מוחסי בבוזוק), תשי"ח-1958
90	חוק יום העצמאות (תיקון מס' 5), תשי"ח-1958

חוק הגנת השכר, תשי"ח-1958 *

1. בחוק זה –
 - “שכר עבודה” – לרבות תשלומים בעד חגים, פריין עבודה ושעות נוספות ותשלומים אחרים המגיעים לעובד עקב עבודתו ובמשך עבודתו;
 - “שנת מולך” – שכר עבודה שלא שולם במועד הנקוב בסעיפים 9 עד 12 או במועד שנקבע לפי הסעיפים 13 או 14;
 - “קופת גמל” – קופת חולים, אגודת תגמולים, קרן פנסיה או ביטוח, שהעובד חבר בהן.
2. (א) שכר עבודה ישולם במזומנים, אך מותר שישולם בשיק או בהמחאת דואר, אם דרך תשלום זאת נקבעה בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה או שהעובד הסכים לה בדרך אחרת, ובלבד שהעובד יכול לקבל מהגמשן פרעון השיק או המחאת הדואר כמועדים הקבועים בסעיפים 9 עד 14, הכל לפי הענין.
 - (ב) הוצגו השיק או המחאת הדואר לפרעון תוך שני חדשים לאחר מסירתם לעובד ולא שולמו, לא תישמע טענת המעביד, שהיה אמור להשיג תשלום במועד קודם או מאוחר.
3. מותר בהסכמת העובד לשלם חלק משכר עבודה באוכל ובמשקאות המיועדים לצריכה במקום העבודה, להוציא משקאות משכרים, או בדיור, אם דרך תשלום זאת נקבעה בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה או שהיא נהגה מקובל בתנאי עבודה, ובלבד שהשווי המיוחס לכל אלה לא יעלה על המקובל בשוק.
4. (א) לא יחייב מעביד את עובדו לקנות מצרכים ממנו או ממי שקשור בו או במפעלו, או להזדקק לשירותיהם, ולא יגביל מעביד בכל דרך אחרת זכותו של עובד להשתמש בשכר עבודתו.
 - (ב) מקום עבודה שאין העובד יכול להשיג בו מצרכים או לקבל שירותים שהוא זקוק להם, וסיפק אותם המעביד בעצמו או על ידי מי שקשור בו או במפעלו, יספקו לעובד מצרכים או שירותים אלה במחיר הוגן שאין בו ריבוי, ואם סופקו על דעת המעביד על ידי אדם מהחוץ – יסופקו במחיר הוגן, המחיר בו יסופקו מצרכים ושירותים כאמור טעון הטמנת ועד העובדים במפעל ובמקרה של חילוקי דעות יקבע את המחיר מי שהוסמך לכך על-ידי שר העבודה.
5. עובד שחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, חל לגביו ונקבע לו שכר עבודה הכולל תשלום בעד שעות נוספות או גמול עבודה במנוחה השבועית כאמור בחוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א-1951, או הכולל דמי חופשה, תמורת חופשה או פדיון חופשה כאמור בחוק חופשה שנתית, תשי"א-1951 – וראים את השכר שנקבע כשכר רגיל בלבד.
6. שכר עבודה ישולם לידי העובד במישרין, אך מותר שישולם, על פי הוראה בכתב של העובד, באמצעות לשכת עבודה כאמור בסעיף 25(4) או באמצעות בן-זוגו, הורה, ילדו או חברו בעבודה.
7. נפטר עובד לפני ששולם שכר העבודה המגיע לו, ישולם שכר העבודה, על אף האמור בדיני הירושה, לידי מי שהעובד הורה לפי סעיף 6; לא הורה – ישולם לבן-זוגו, ובאין לו בן-זוג – ליורשו.

הגדרות

זכות תשלום במזומנים

תשלום בשוה כסף

איטור הנבילות

איטור שכר רגיל

דרך תשלום

שכרו של עובד שנפטר

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באדר תשי"ח (11 במרס 1958); הצעת החוק דוגמרי הסבר נתפוסמו בהצ"ח 281, תשי"ח, עמ' 64.
 1 ס"ח 76, תשי"א, עמ' 204.
 2 ס"ח 81, תשי"א, עמ' 231.

עיקול, העברה ושעבוד	<p>8. (א) מאה וששים לירות לחודש משכר העבודה הנותר אחרי ניכוי מס הכנסה אינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד בכל דרך אחרת; שרי העבודה רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לשנות את הסכום האמור בסעיף זה בשים לב לתנודות בשכר העבודה.</p> <p>(ב) סעיף קטן (א) אינו חל על עיקול, העברה או שעבוד לשם תשלום מזונות.</p> <p>(ג) מקום שהשכר משתלם שלא על בסיס של חודש, רשאי שרי העבודה לקבוע בתקנות הוראות בדבר חלק השכר שאינו ניתן לעיקול, להעברה או לשעבוד.</p>
מועד לתשלום שכר חדשי	<p>9. שכר עבודה המשתלם על בסיס של חודש ישולם עם תום החודש בעדו הוא משתלם; לענין הסעיפים 17 עד 22 יראו אותו כשכר מולן מהיום הששה עשר לאחר מועד זה. בשכר עבודה המשתלם על בסיס תקופה ארוכה מחודש, וראים נאילו היה החלק היחסי לכל חודש משתלם על בסיס של חודש.</p>
מועד לתשלום שכר שאינו שכר חדשי	<p>10. שכר עבודה המשתלם על בסיס של שעה, יום, שבוע או לפי נמרות התוצרות, ישולם, אם לא נקבע מועד אחר בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה, בתום מהצית החודש בו הועבד העובד; לענין הסעיפים 17 עד 22 יראו אותו כשכר מולן מהיום הששה עשר לאחר מועד זה; אולם לגבי עובד ששכר עבודתו משתלם על בסיס כאמור, אך הועבד במשך כל החודש האמור, יחול סעיף 9 אם חוץ התורש שולמו לו מקדמות בהתאם לקבוע בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה.</p>
מועד לתשלום שכר קיבולת	<p>11. שכר עבודה המשתלם בעד ביצוע עבודה מסוימת, שביצועה נמשך יותר מארבעה עשר יום, ישולם ביום גמר ביצוע העבודה. שולמו חוץ ביצוע העבודה מקדמות בהתאם לקבוע בהסכם קיבוצי או בחוזה עבודה, לא יראו את השכר לענין הסעיפים 17 עד 22 כמולן, אלא מהיום הששה עשר מגמר ביצוע העבודה; לא שולמו מקדמות כאמור, יראו את השכר כמשתלם לפי כמות התוצרות.</p>
מועד לתשלום השכר למי שחדל להיות מועבד	<p>12. חדל עובד להיות מועבד על ידי מעבידו, ישולם שכרו במועד שבו היה משתלם לפי הסעיפים 9, 10 או 11, אילו המשיך לעבוד.</p>
מועדים מיוחדים לתשלום שכר	<p>13. שרי העבודה רשאי, באישור ועדת העבודה של הכנסת, לקבוע מועד תשלום שכר לסוגי עבודה אשר מועדי תשלומם לא נקבעו בסעיפים 9 עד 12.</p>
הגדלת שכר בדיעבד	<p>14. הוסכם בהסכם קיבוצי או בין העובד למעביד על הגדלת השכר לתקופה שעברה או על תוספת על השכר כאמור, ולא הוסכם על המועד לתשלום ההפרשים המגיעים לעובד בעד אותה תקופה לפי ההסכם, ישולמו ההפרשים במועד הקרוב לתשלום שכר העבודה, אך רשאי ממונה על גביית השכר, על פי בקשת המעביד שהוגשה לו לפני אותו מועד, ולאחר שמייעת העובד, לקבוע מועד אחר לתשלומם או לקבוע תשלומם לשיעורים. סכום שלא שולם עד ליום החמישה עשר לאחר המועד שהוסכם עליו או שנקבע על ידי הממונה על גביית השכר, הכל לפי הענין, ייחשב לענין הסעיפים 17 עד 22 שכר מולן.</p>
מיקום ושעות לתשלום השכר	<p>15. שכר העבודה ישולם לעובד במקום העבודה ולכל המאוחר שעתים לאחר גמר העבודה; אך לעובד כמשמרת שניה או כמשמרת שלישית, וכן למי שחדל להיות מועבד, מותר לשלם את השכר בשעות שבהן משתלם השכר ליתר העובדים. לא ישולם שכר עבודה במקום בו נמכרים משקאות משכרים חוץ מהעובדים באותו מקום.</p>
ממונים על גביית שכר העבודה	<p>16. שרי העבודה ימנה ממונים על גביית שכר עבודה (להלן – ממונים על גביית השכר); הודעה על המינוי תפורסם ברשומות.</p>

17. לשכר מולן ירוסף בעד השכר הראשון להלנתו, או בעד חלק מאותו השכר, חלק העשירי מהשכר המולן, ובעד כל שכר שאחריו או חלק ממנו – חלק עשירי מהשכר המולן (להלן – פיצוי הלנת שכר); פיצוי להלנת שכר יהיה לכל דבר, פרט לענין סעיף זה, חלק משכר העבודה.
18. (א) ממונה על גביית השכר רשאי, על פי בקשת המעביד שהוגשה תוך חודש ימים ממועד התשלום, ולאחר שנתן לעובד הזמנות להשמיד טענותיו, להפחית פיצוי הלנת שכר או לבטלו, אם נוכח כי שכר העבודה לא שולם במועדו במסרת כנה או מסיבה אחרת שלמעביד לא הייתה, ולא יכולה להיות, כל שליטה עליה.
- (ב) מקום שמעביד פשט את הרגל, או שהוא חברה או אגודה שיתופית בפירוק, רשאי ממונה על גביית השכר, על פי בקשת הגב במקום המעביד, ואם ראה שמן הצדק הוא לעשות כן, להפחית את פיצוי הלנת השכר או לבטלו לגבי התקופה שאחרי תאריך מתן הצו המכריז על המעביד כפושט רגל או אחרי תאריך צו הפירוק, ואם לא ניתן צו פירוק – לגבי התקופה שלאחר תאריך התשלום בפירוק.
19. ממונה על גביית השכר רשאי, על פי בקשת עובד או באי-כוחו מתוך עובדים המייצגים, לנות צו תשלום על שכר מולן (להלן – צו תשלום), ודינו של הצו לענין הוצאה לפועל כדין פסק-דין סופי של בית משפט שלום במשפט אזרחי, וזאת אם בוטל הצו על ידי בית משפט שלום על סמך בקשה בדרך המרצה שהגיש המעביד תוך שבעה ימים מהיום שבו גמטו לו הצו.
20. צו תשלום לא יוצא לפועל אלא אם שכר המועד להגשת בקשה לביטול הצו, ואם הוגשה בקשה – כל עוד בית משפט השלום לא החליט בה.
21. לא יתן ממונה על גביית השכר צו תשלום, אלא אם שילח הודעה למעביד, המרשה ימים מראש, על המועד המקום בו יידון בבקשה לנתן הצו והזמירו לכוא לפניו; ההודעה תישלח לפי מען המפעל, וכאין מען כזה – לפי מען המעביד.
22. ניתן צו תשלום ולא בוטל, חייב המעביד בתשלום אגרה בשיעור של 1% משכר העבודה שהוא חייב לשלמו על פי הצו, אך לא פחות משתי לירות ולא יותר מ-50 לירות; פקודת המסים (גבייה) 3 – להוציא סעיף 20 שבה – חלה על האגרה כאילו הייתה מס כמש"מעותו כפקודה האמורה.
23. הסמכות הנתונה לממונה על גביית השכר לתת צו תשלום אינה באה לגרוע מזכותו של עובד לתבוע שכרו בדרך בה חתבעים חוב אזרחי.
24. מעביד חייב לנהל פנקס בדבר שכר העבודה הנגיע לעובדיו, והשכר ששולם להם, וכן חייב הוא למסור לעובדיו, בכתב, פירוט שכר העבודה ששולם והסכומים שנוכח: שר העבודה יקבע בודעה שתפורסם ברשומות את כוגי המעבידים שעליהם יחול סעיף זה ואת הפרטים שיירשמו לפיו.
25. (א) לא ינוכו משכר עבודה אלא סכומים אלה:
- (1) סכום שהוכח לנכותו, או שמוחר לנכותו על פי חיקוק;
 - (2) תרומות שהעובד הסכים בכחב כי ינוכו;
 - (3) דמי חבר בארגון עובדים שהעובד חבר בו, שיש לנכותם מן השכר על פי הסכם קיבוצי או חוזה עבודה או שהעובד הסכים בכחב כי ינוכו, והתשלומים הרגילים לועד העובדים במפעל;

3 חוקי אי"י, סרך ב, פרק קל"ז, עמ' 177.

(4) תשלומים ללשכת העבודה שיש לגבותם מן השכר על פי הסכם קיבוצי או שהעובד הסכים בדרך אחרת שיגבו:

"לשכת העבודה" – לשכת עבודה שאוצר המדינה משתתף בכיסוי תקציבה והיא נתונה לפיקוח שר העבודה;

(5) תשלומים שוטפים לקופות גמל;

(6) חוב על פי התחייבות בכתב מהעובד למעביד, בהנאי שלא יבכה על חשבון חוב כאמור יותר מרבע שכר העבודה;

(7) מקדמות על חשבון שכר עבודה, אם אין המקדמות עולות על שכר עבודה בעד שלושה חדשים; עולות המקדמות על שכר עבודה לשלושה חדשים – חלות על היתרה הנראות פסקה (6).

(ב) על אף האמור בטעיף קטן (א), חדל עובד לעבוד אצל המעביד, רשאי המעביד לגבות משכרו האחרון של העובד כל יתרה של חוב שהעובד חייב לו, לרבות מקדמות.

העברת סכומים שבוטו 26. סכום שגובהו בהתאם לטעיף 25 יעבירו המעביד למי שלו מיועד הסכום תוך 21 יום לאזור השלום שכר העבודה שממנו נובח, וזאת אם נקבעה בחוקיק דרך אחרת; העובר על הוראות טעיף זה, דינו – קנס אלף לירות.

תשלום לקופות גמל 27. מעביד החייב בתשלומים לקופת גמל ישלם אותם תוך 42 יום לאחר תשלום השכר בעד אותה תקופת עבודה.

זכות תביעה 28. אדם אשר לו מיועד סכום שגובהו לפי טעיף 25, או קופת גמל אשר לה חייב המעביד לשלם סכום כאמור בטעיף זה, תהא לה זכות תביעה נגד המעביד במישרין.

מועד לתשלום פיצויי פיטורים 29. פיצויי פיטורים המגיעים לפי הסכם קיבוצי או חוזה עבודה או נוהג ולא הוסכם על מועד לתשלומם, ישולמו במועד שנקבע על ידי ממונה על גביית השכר, ואם פסק בית משפט או בורר על תשלומם -- במועד שנקבע במסקרהדין.

ערכות מעביד חדש לחוב קודמו 30. (א) עבר מפעל מיד ליד או חולק או מוזג, אחראי גם המעביד החדש לתשלום שכר עבודה ולתשלומים לקופת גמל המגיעים מן המעביד הקודם, אלא שהמעביד החדש רשאי, על ידי הודעה שיפרסם במפעל ובכתובות בדרך הקבועה בתקנות, לדרוש שתביעות תשלומים כאמור יוגשו לו תוך שלושה חדשים מיום ההעברה, החלוקה או המיזוג, ואם פרסם את ההודעה אחרי יום זה – מיום הפרסום. המעביד החדש לא יזיה אחראי לתשלום תביעות שיוגשו לו כעבור התקופה של שלושה חדשים כאמור.

(ב) הוראות טעיף זה לא יחולו על העברת מפעל, חלוקתו או מיזוגו עקב פשיטת רגל או עקב פירוק של חברה או אנדזה שינופית כגלל אייכולונה לשלם חובותיה.

ביצוע ותקנות 31. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

חובת התייעצות 32. לא יתקין שר העבודה תקנות לפי טעיף 13 אלא לאזור התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים ועם ארגונים ארציים יציגים של מעבידים שלרעת השר הם בוגעים בהבר.

המדינה כמעביד 33. לענין חוק זה דין המדינה כמעביד כדין כל מעביד אחר.

שמירת זכויות 34. חוק זה אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד לפי חוק, הסכם קיבוצי, חוזה עבודה או נוהג.

35. (א) בענינים שחוק זה דן בהם לא יחול הסדר השני של המגילה.
 (ב) הטעמים 82 ו-83 לחוק החוצאה לפרעל העותמגי -- בטלים.
36. תחילת חוק זה ביום י"א בניסן תשי"ח (1 באפריל 1958).

מִרְדְּכַי נֶמֶיר
 שר העבודה

דוד בן-גוריון
 ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
 נשיא המדינה

**חוק להארכת תקופת של תקנות שעות-העבודה
 (הפעלת רכב מנועי בבניין), תשי"ח-1958 ***

1. תקופת של תקנות שעות-העבודה (הפעלת רכב מנועי בבניין), תשי"ח-1957, מדאריך
 בזה עדי יום כ"ד באב תשי"ח (10 באוגוסט 1958).
2. תחילתו של חוק זה היא ביום י"ח באדר תשי"ח (10 במרס 1958).

משה כרמל
 שר התחבורה

לוי אשכול
 שר האוצר

דוד בן-גוריון
 ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
 נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום י"ט באדר תשי"ח (11 במרס 1958); הצעת חוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 337, תשי"ח, עמ' 170.
 1 ק"ח 754, תשי"ח, עמ' 168.

חוק יום העצמאות (תיקון מס' 5), תשי"ח-1958 *

1. אחרי סעיף 2 לחוק יום העצמאות, תשי"ט-1949, יווסף סעיף זה:
3. ראש הממשלה ישאי בתקנות לקבוע סמלי יום העצמאות ולהסדיר
 "סמלי יום העצמאות
 אח השימוש בהם."

דוד בן-גוריון
 ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
 נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום כ" באדר תשי"ח (12 במרס 1958); הצעת חוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 337, תשי"ח, עמ' 158.
 1 ס"ח 5, תשי"ט, עמ' 10.